

NOWE RUBRYKI – **EKO**ZAKĄTEK I LISTY!

e-ogrody.pl

magnolia

NR 1 (45) STYCZEŃ 2016

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

**PŁACIMY
ZA WASZE
OGRODY
400 zł!**
CZYTAJ NA S. 22

ISSN 2084-7270 INDEXS 282715
0 1
9 1772084 727609

Migdały
Z własnego
ogrodu s.36

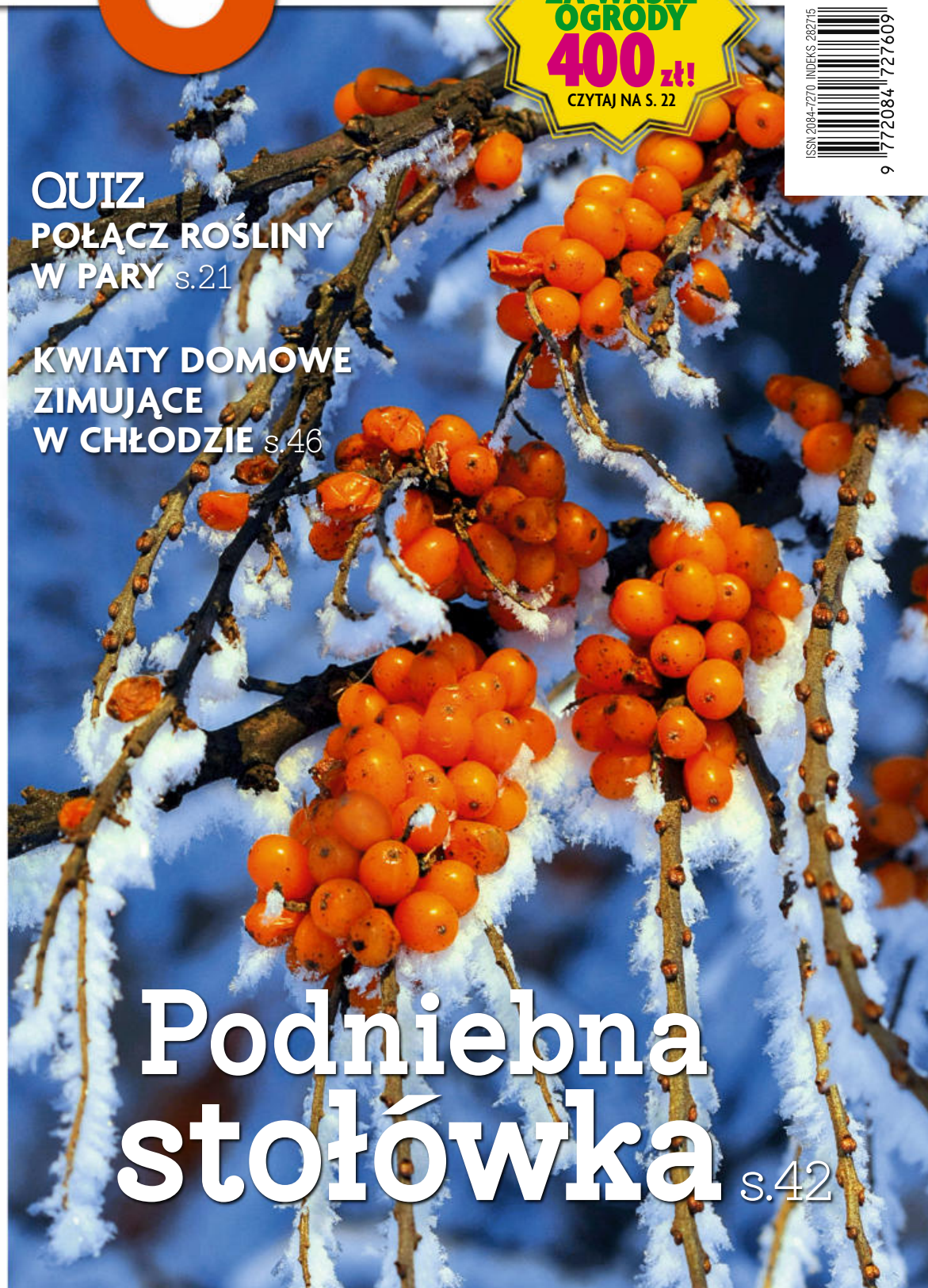
**Cambria – zagadkowy
storczyk** s.10

**Zieleń
przy garażu** s.40

**Cytrusy
z doniczki**
s.48

**QUIZ
POŁĄCZ ROŚLINY
W PARY** s.21

**KWIATY DOMOWE
ZIMUJĄCE
W CHŁODZIE** s.46

**Podniebna
stołówka** s.42

Nasi eksperci

• dr MAGDALENA NARKIEWICZ biolog

• WIESŁAW GAWRYŚ mgr inż. ogrodnictwa

• MAŁGORZATA ŁĄCZYŃSKA architekt krajobrazu

• ALICJA GAWRYŚ mgr inż. ogrodnictwa

• ALDONA ZAKRZEWSKA architekt krajobrazu

• dr HANNA MASTERNAK fitopatolog

• dr WOJCIECH SŁOMKA fitopatolog

STYCZEŃ • spis treści

s. 12.

Na czasie

- 6** Kalendarz prac ogrodniczych
O czym warto pamiętać
Piękne w styczniu: oczar pośredni
- 8** EkoZakątek **NOWOŚĆ!**
Katarzyna Bellingham radzi:
do czego w ogrodzie mogą
przydać się popiół i słoma

ogród.

Klucz do ogrodu

- 12** Pejzaż z nutą historii
Hall Place and Gardens w Londynie
— ogród otwarty dla wszystkich

Roślina na cały rok

- 16** Ogień i ciernie
Ognik o kolczastych gałęziach
obsypanych barwnymi owocami
zachwyca zwłaszcza zimą

W świecie roślin

- 18** Pary nie do pary
Pigwa i pigwowiec, jaśmin
i jaśminowiec — co różni rośliny
o podobnych nazwach

Ogrody czytelników

- 22** W kocim gaju
Jadwigi Warzechy
z Jodłowej

Rarytasy

- 24** Drzewo dinozaur
Araukaria może u nas
rosnąć nie tylko w doniczce,
ale także w gruncie!

Klinika roślin

- 26** Cebulki w opresji
Jak zabopiegać chorobom
i szkodnikom żerującym
na bulwach, kłączach
i cebulach w przechowalni

Eksperci radzą

- 30** Zielone pogotowie
Wietrzenie ważne dla roślin
Kalatea przysycha
Zielona brama
Niszczenie zieleni osiedlowej
Niedoceniony kolcosił
Usuwanie gałęzi
Skalniak domem dla zwierząt
Warkocz z wisterii
Zimowe nawożenie w domu
Fytoftoroza cisu

Serwis ogrodowy

- 34** Zima pełna zasadzek
Nie tylko mróz grozi
roślinom w ogrodzie

Ze smakiem

- 36** Stodkie pestki
Migdały z własnej uprawy
plus sprawdzone przepisy

s. 16.

magnolia

Nr 1 (45) styczeń 2016
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
tel. 22 555 68 50,
e-mail: magnolia@agora.pl
www.e-ogrody.pl

Redaktor naczelna:
Anna Landowska
e-mail: anna.landowska@agora.pl

Sekretarz redakcji:
Ewa Czackowska
e-mail: ewa.czackowska@agora.pl

Zespół: Alicja Gawryś, Małgorzata Łączyńska,
Magdalena Narkiewicz, Aldona Zakrzewska

Kierownik artystyczny: **Marta Kochan**
Fotograf: **Alicja Górzyńska**
Koordynacja produkcji: **Anna Ziemak**
Specjalista przestrzeni barwnej:
Paweł Szczepaniak

Serwis e-ogrody.pl
Redaktor: **Katarzyna Jodłowska**
e-mail: katarzyna.jodlowska@agora.pl

AGORA SA

Wydawnictwo: AGORA SA, ul. Czerska 8/10,
00-732 Warszawa
tel. 22 555 40 00, 22 555 40 01

Dyrektor wydawniczy:
Katarzyna Kolanowska

Wydawca: **Piotr Hendel**

Dyrektor artystyczny:
Andrzej Przygodzki
Dział reklamy: tel. 22 555 61 84,
e-mail: reklamaczasopisma@agora.pl
Dyrektor sprzedaży: **Piotr Hendel**

Dział marketingu: e-mail: marketing@agora.pl
Dyrektor marketingu:
Agnieszka Adamska

Dział kolportażu: tel. 22 555 53 33
Dyrektor kolportażu: **Robert Małaszczek**

Prenumerata: tel. 801 130 000
(opłata za połączenie zgodnie z taryfą operatora)
lub 22 555 44 00, faks: 22 555 55 59
e-mail: prenumeratazasopisma@agora.pl
Pytania i reklamacje prosimy kierować
pod adresem: Dział Kolportażu AGORA SA,
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa

Druk: **Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.**
ul. Pułtowska 120, 07-200 Wyszków
ISSN 2084-7270 INDEKS 282715

Copyright © Agora SA 2015

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam. Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo do redagowania tekstów.
Wydawca magazynu „Magnolia” ostrzega P.T. Sprzedawców, że sprzedaż aktualnych i archiwalnych numerów czasopisma po cenie innej niż wydrukowana na okładce jest działaniem na szkodę wydawcy i skutkuje odpowiedzialnością sądową.
Reklamy nieoznaczone na ss.: 2, 29, 59, 60.

s. 34•

s. 10•

s. 44•

s. 36•

Szkółkarze polecają

38 Kolorowe iglaki
Sześć oryginalnych drzew
i krzewów iglastych

Czas na zmiany

40 Bujna zieleń przy garażu
Dwa projekty:
ukwiecony przejazd
lub dodatkowy ogródek

Obserwatorium

42 Ptasie biesiady
Jak zimą wspomagać ptaki
— radzi dyrektor warszawskiego
zoo, dr Andrzej G. Kruszewicz

balkon i taras•

Dekoracje

44 Podniebna stołówka
Efektowne przysmaki
dla skrzydlatych gości

dom•

Roślina miesiąca

10 Tajemnicze storczyki
Cambria często pojawia się
w sklepach. Co to za roślina?

Serwis kwiatowy

46 Kto na zimowe wczasy?
Kwiaty doniczkowe,
które zimą potrzebują chłodu

Parapetówka

48 Cytrusy w doniczkach
Co zrobić, by mandarynka
i cytryna owocowały
na parapecie

Rozrywka

21 Nasz guiz:
Połącz te rośliny w pary
57 Krzyżówka ogrodnicza
z nagrodami

Wasze sukcesy

52 Pochwalcie się
ogrodem, balkonem, rośliną!
Wasz temat:
Powody do dumy w roku 2015

Co w trawie piszczy

54 Warto zobaczyć:
Villa d'Este w Tivoli
— arcydzieło renesansu
nieopodal Rzymu

56 Rynkowe nowości,
ciekawostki,
kalendarium imprez

58 Zielona poczta **NOWOŚĆ!**
Listy naszych czytelników

s. 48•

**Słuchaj porad ekspertów
„Magnolii” we wtorki
o 7.40 w radiu Pogoda.**

Odwiedź nasz serwis internetowy

Jeśień - czas na porządki i zmiany w ogrodzie.
Praktyczne porady i ciekawe inspiracje znajdziesz
w działach „Projektowanie” i „Porady Ogrodnicze”

PEJZAŻ z nutą historii

Budowle z epoki Tudorów otoczone imponującym parkiem – to miejsce przyciąga z całego świata miłośników architektury i sztuki ogrodowej.

.....
Tekst i zdjęcia • TOMASZ CIESIELSKI

Stylowy okazały dom z roku 1540 oraz rozległy ogród w stylu Arts&Crafts – czyli Hall Place and Gardens – wywierają na zwiedzających niezapomniane wrażenie. **Teren przylegający do reki Cray (o powierzchni około 10 ha) podzielony jest na część geometryczną i krajobrazową.** Dobór roślin pięknie podkreśla to założenie.

Obszar położony najbliżej budynków wypełniają cисowe topiary (czyli strzyżone formy cisów). Okazy te mają prawie sto lat – sadzono je w okresie międzywojennym XX wieku. Roślinne rzeźby są dziełem ówczesnej właścicielki, Lady Limerick. Niektóre z cisów to ogromne, zwaliste formy. Spacerując między nimi, trudno oprzeć się

† **IMPONUJĄCE STRYŻONE CISY** – tę niebywałą kolekcję zawdzięczmy Lady Limerick, która posadziła je w roku 1917 dla upamiętnienia koronacji królowej Elżbiety II.

wrażeniu zagubienia w zielonym labiryncie. Najwyższy kunszt ogrodniczego cięcia podziwiać można, spacerując wzdłuż szpaleru kilkumetrowej wysokości rzeźb przedstawiających królewskie smoki. Posadzono je dla upamiętnienia koronacji królowej Elżbiety II.

Dalej, na tle okazałego muru, wzrok przyciąga ogromna wisteria. Pod nią biegnie **charakterystyczna dla za- bytkowych ogrodów Anglii długa bylinowa rabata, która kwitnie od połowy maja aż do końca lata.** Wy- chodzimy stąd na rozległy trawnik otoczony starodrzewem, gdzie na co dzień od wielu lat Brytyjczycy urządzają sobie pikniki. Dalej droga prowadzi do wgłębniaka (sunken garden) otoczonego krzewami różaneczników

W KOCIM gaju

Tekst i zdjęcia • JADWIGA WARZECHA

W zielonym gąszczu, wśród wysokich drzew odnaleźli swój raj Jadwiga i Stanisław Warzechowie oraz... ich dwa koty.

↑ **WIELE ELEMENTÓW DEKORACYJNYCH** zrobiłam sama – serca, po których chętnie hasa Tigra, wykonałam ze spróchniałych pni.

← **DAVINCI** uwielbia wylegiwać się na drewnianych schodach przed altaną.

Przy zakładaniu ogrodu od samego początku jasne było dla mnie jedno: miało to być miejsce wypoczynku, odizolowane od świata, gdzie czulibyśmy się dobrze my i nasze koty. Z tego też względu posesję ogrodziłam podwójnym żywopłotem: niższym – z cisów oraz wyższym – z żywotników i jałowców.

REPREZENTACJA I REKREACJA

Ogród ma kształt prostokąta o powierzchni ok. 3 tys. m². Dom znajduje się 40 m od drogi, na końcu alei z jałowców i żywotników. Dzieli teren na dwie strefy. W pierwszej, reprezentacyjnym parku ze starodrzewem, rosną m.in. wysokie na kilkanaście metrów: jodła kalifornijska, cyprysy, świerk serbski, srebrne świerki oraz młorząb japoński. Za domem natomiast jest część rekreacyjna z drewnianą altaną, gdzie można zagrać w piłkę czy rozpałić grilla. W dużych krzewach gniazduje wiele ptaków śpiewających. Od wczesnej wiosny do późnego lata towarzyszy nam ich śpiew. Obserwujemy tu szpaki, makolągwy, dzwońce, paszkoty, raniuszki, szczygły i inne.

ZIMA PEŁNA zasadzek

Tekst • ALDONA ZAKRZEWSKA

Zima, choć piękna, bywa okrutna dla ogrodowych roślin. Szczególnie przykre niespodzianki szykuje bezśnieżna, mroźna aura.

Gdy nadchodzą mrozy, a nie spadł jeszcze śnieg, podziemne części roślin (zwłaszcza świeżo posadzonych) mogą zgiąć, nie chroni ich bowiem biała pierzyńka. **Jednak nadmiar śniegu**

też bywa groźny: może deformować rośliny, a zlodowaciały – ograniczać dostęp do powietrza.

Niebezpieczna jest również susza zwana fizjologiczną – szczególnie dla liściastych gatunków zimozielonych, np. różaneczników czy bukspanów. Gdy ściśnie mróz, liście nadal transpirują (wyparowują wodę), a nie mogą jej uzupełniać z zamrożonej ziemi. **Sytuację pogarsza wietrzna, słoneczna pogoda i niska wilgotność powietrza.** Rośliny usiłują się bronić (zwijając liście, ograniczają transpirację), ale nie zawsze im się to udaje. W efekcie ich liście żółkną, brązowieją, a kora oddziela się od pnia. Obok przedstawiamy sposoby na te bolączki. ●

← **ZWIĄZUJMY** źdźbła traw – taki węzeł osłoni podstawę roślin.

↓ **PODLEWANIE** w czasie odwilży pozwoli uniknąć suszy fizjologicznej.

ZIĘBY ZIMA
nie pogardzą
suchymi
owocostanami
komosy,
rudbekii
czy floksów.

ptasie BIESIADY

Jeśli zima jest mroźna,
warto otworzyć w ogrodzie
lub na skwerku pod blokiem
stołówkę dla zgłodniałych
skrzydlatych gości.

Nasz ekspert

dr Andrzej G. Kruszewicz
dyrektor warszawskiego zoo
lekarz weterynarii

Dokarmianie
powinno być
pomocą, a nie
uzależnieniem
od człowieka.

Zdarza się czasem, że jeżeli karmnik funkcjonuje prawidłowo przez kilka zim i oferuje różnorodne pokarmy, to przylatują do niego także ptaki, które zazwyczaj z takiego wsparcia nie korzystają. Mogą to być trznadle, zięby, dzięcioły, jery, gile, grubodzioby, czeczotki i jemiołuszki. Ale bywa i tak, że przy karmniku pojawiają się goście, których się nie spodziewamy, a którzy wyjadają pokarmy ptasiej drobnicy. **Kręcące się przy karmniku ptactwo staje się nierzadko obiektem polowań krogulca, drzemlika lub pustulki.** Co wtedy robić?

KARMNIK NA CELOWNIKU

Jeżeli ataki zdarzają się sporadycznie, to najlepiej nie robić nic i pozwolić, by skrzydlaty drapieżnik coś sobie czasem upolował. Jeśli jednak są nagminne albo bywa, że sploszone dzwońce lub czyże rozbijają się o okna, to trzeba na kilka dni przerwać dokarmianie, by napastnik zmienił miejsce polowania. Nie zawsze daje to efekty, ale warto spróbować.

Mój karmnik znajduje się na skraju zadaszzonego tarasu, obok gęstego krzewu. Ustawiłem przy nim ogrodowe meble, wśród których sikory mogą się ukryć w razie ataku krogulca, którego zresztą zdążyłem już polubić. Pojawia się

on najwyżej raz w tygodniu, gdyż sąsiedztwo ludzi drapieżnikom nie odpowiada. Poluje w ptasiej jadalni tylko w ostateczności, niemal w obliczu głodowej śmierci.

W mieście przy karmnikach możemy spotkać nie tylko sikoreczki i wróbelki, ale także nie przez wszystkich lubiane miejskie gołębie, wrony, sroki, gawrony i kawki. Do naszego ogródka przylatują również sójki, które potrafią zmopolizować całą porcję nasion słonecznika. Dają im wtedy orzechy lub żołędzie, a czasem też rodzynki. Dzięki temu drobne ziarna słonecznika pozostawiają dla ptasiego drobiazgu.

AUTOMATYCZNA STOŁÓWKA

Aby zapobiec wyjadaniu pokarmów przez bardziej zaradne i silniejsze ptaki krukowate, można zmienić karmnik na urządzenie automatyczne (są takie w handlu lub można je wykonać z plastikowej butelki), przebudować istniejący karmnik, dodając pionowe patyczki zabezpieczające przed wtargnięciem do wnętrza większego ptaka albo oferując krukowatym osobny karmnik z **preferowanymi przez nie pokarmami**. Warto to robić, bo przecież krukowate i gołębie też są głodne, a poza tym to

ZIĘBA JER
chętnie żywi
się nasionka-
mi z owoców
jarzębu.

← **CYTRON 'CORNICAN'** tworzy owoce ważące do 2,5 kg, o chropowatej skórce i małej ilości miąższu.

→ **CYTRON – RĘKA BUDDY** ma trzy lub kilkanaście „palców” bez miąższu i wspaniale pachnie.

więc śmiało **można jeść ich skórkę** (w owocach ze sklepu zawiera ona sporo chemii).

DONICZKOWA UPRAWA

Cytrusom wystarcza **typowa ziemia do kwiatów i nieduża głęboka donica z otworami w dnie**.

Młode rośliny przesadzamy każdej wiosny, a starsze – co drugi rok, do niewiele większego pojemnika. Dużym okazom na początku sezonu wymieniamy wierzchnią warstwę ziemi. Ponadto co 3-4 lata robimy stożkowate nacięcia przy brzegu doniczki, usuwając część bryły korzeniowej. Otwory zasypujemy nową ziemią, by mogły powstać młode korzenie.

Wiosną cytrusom skracamy pędy. Jeśli chcemy utworzyć drzewko, przez 2-3 lata usuwamy boczne odrosty na

Wiele cennych substancji znajduje się w zewnętrznej części skórki i jej białej warstwie, tzw. albedo. Ma ona różną grubość. U odmiany cytrona 'Fingered', zwanej ręką Buddy, praktycznie wypełnia cały owoc. Ze skórki tłoczy się olejki, robi dżemy i konfitury, można ją też kandyzować. Grubą skórkę mają także pomarańcze, grejpfruty i cytrony. Natomiast cytrusami o cienkiej skórce są np. limonki i mandarynki.

głównym pędzie, a na jego szczycie kształtujemy koronę, regularnie przycinając jej gałązki.

A uprawa w gruncie? W naszym kraju jest możliwa tylko w przypadku krewniaka cytrusów – poncyrii, czyli pomarańczy trójlistkowej (*Poncirus trifoliata*). Może ona rosnąć w ogrodzie w ciepłych rejonach kraju.

PROBLEMY Z CYTRUSAMI

✿ Kilkuletni okaz ładnie rośnie, ale nie zakwita – zapewne uprawiamy siewkę, która zawiąże pąki dopiero po

wielu latach. Warto na niej zaszczyć gałązkę z owocującego już okazu.

✿ Roślina tworzy pojedyncze kwiaty – zdarza się to, gdy zimuje w ciepłe. Trzeba wstawić ją do chłodu.

✿ Liście żółkną i opadają – cytrus został przesuszony lub zimą miał za ciepło, a wówczas często atakują go przedziorki. Musimy poprawić mu warunki, a szkodniki zwalczyć, np. preparatem Agricolle Spray.

✿ Liście, choć zielone, opadają, pędy czernieją – ziemia była za wilgotna. Taką roślinę trudno uratować. ●

WYSIEWAĆ CZY KUPOWAĆ?

Popularne kalamondyny, mandarynki i cytryny kupimy w centrach ogrodniczych i kwiaciarniach, natomiast bardziej oryginalne, np. „rękę Buddy” lub kalamondynę 'Variegata' o zielono-białych liściach – raczej w sklepach internetowych (np. cytrusowe.otwarte24.pl, naszeczytrusy.pl, cytrusik.pl). Sadzonki (fot. z lewej) kosztują ok. 20 zł, drzewka (fot. z prawej) od 60 do ponad 100 zł. Jednak wiele osób wysiewa nasiona cytrusów w doniczkach. Siewki szybko kiełkują i rosną, ale kwitną dopiero w wieku ok. 10 lat, a owoce mogą się okazać niesmaczne. W takim wypadku późną wiosną lub latem roślinę warto zaszczyć. Mogą się na niej przyjąć nawet gałązki znajdowane w wystawionych w sklepie skrzynkach z owocami. Owocują już 2-3 lata po szczepieniu.

